

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมความเจริญทางอุตสาหกรรมส่วนหนึ่งเกิดจากการนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยในการพัฒนาประเทศทำให้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วประชากรไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงส่งผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัวและสังคมทำให้เกิดปัญหาเฉพาะบุคคล เช่น การเล่นเกมพนัน การติดยาเสพติด การติดสุรา นำไปสู่ปัญหาอื่นๆที่เป็นสาเหตุสำคัญทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง ส่วนปัญหาด้านครอบครัวและสังคม การติดสุราและสารเสพติดอื่นๆ ทำให้สุขภาพจิตเสื่อม ส่งผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจสังคมและครอบครัว จากผลกระทบดังกล่าวทำให้เยาวชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีการใช้ยาเสพติดและได้แพร่ขยายไปสู่ นักเรียนระดับประถมศึกษาที่สอดคล้องกับการวิจัยของปรีชา วิหคโต (2540) พบว่านักเรียนระดับประถมศึกษา เคยใช้ยาเสพติดถึงร้อยละ 40.3 โดยเป็นยาเสพติดประเภท แอลกอฮอล์มากที่สุดรองลงมาคือ สารระเหย และยาบ้า

จากการศึกษาสภาพการใช้ยาเสพติดของนักเรียนนักศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2533) พบว่ามีการใช้สารเสพติดมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ เหล้า บุหรี่ และกัญชา สาเหตุที่นักเรียน นักศึกษาทั้ง 3 ระดับ ใช้สารเสพติดดังกล่าว คือ อยากรอง และเพื่อนชวน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องความเข้าใจในการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติดให้โทษคือ อยากรองว่ายาเสพติดมีรสชาติเป็นอย่างไร วรรณญา จิระวิบูลวรรณ (2535) พบว่าปัญหาการใช้ยาเสพติดประเภทยาบ้าในนักเรียนเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นจึงน่าเป็นห่วงนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนอนาคตของชาติที่มีเจตคติต่อการอยากรองยาเสพติด และอาจมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดดังกล่าว ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต สถิติจากเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดปี พุทธศักราช 2547 ได้มีการจับกุมรุนแรงมี 14 จังหวัด รุนแรงปานกลาง 22 จังหวัด เบบาง 40 จังหวัด พิษณุโลกเป็นจังหวัดหนึ่งที่เป็นพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรงในปี 2549 จาก 14 จังหวัด และจากข้อมูลทางสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดพิษณุโลก เมื่อใดที่พลังของรัฐบาลเข้มแข็งมี การปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง ยาเสพติดก็จะลดลงและเมื่อใดที่พลังรัฐบาลอ่อนแอ ยาเสพติดก็จะมีการระบาดเพิ่มขึ้น ซึ่งพิจารณาได้จากสถิติคดีเด็กและเยาวชน ปี พุทธศักราช 2549 เยาวชนทำผิดซึ่งเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 102 คดี ยาเสพติดที่แพร่ระบาด คือ สารระเหย กัญชา ยาบ้า มีเยาวชนติดยาเสพติดเพิ่มขึ้นเพราะเยาวชนหาซื้อยาเสพติดพวกนี้ตามแหล่งต่างๆ ได้ง่ายปัญหาที่เยาวชน ในจังหวัดพิษณุโลกทำผิดและเป็นสาเหตุให้ไปใช้ยาเสพติดคือ อยากรู

อยากลอง คบเพื่อนคิกคะนอง ครอบครัวยุคแตกแยก (จารุณี สุวรรณเดมิย์, 22 ธันวาคม 2549) ยาเสพติดในเขตพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงในปีพุทธศักราช 2550 มีผู้ติดยาเสพติดประมาณ 1 ล้านคน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของทางสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดพิษณุโลก ที่เยาวชนวัยรุ่นมีการใช้ยาเสพติด และทำผิดเกี่ยวข้องกับยาเสพติดปีพุทธศักราช 2549 และสอดคล้องกับผลการศึกษาสภาพการใช้ยาเสพติดของนักเรียน นักศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2533) การจัดการเรียนการสอนด้านยาเสพติดสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2544 มีจุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องยาเสพติด แต่ยังคงขาดกระบวนการเสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด การปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนให้ลองเสพยาเสพติด รู้จักเตือนเพื่อนให้หลีกเลี่ยงจากการใช้ยาเสพติด การจัดการกับอารมณ์และความเครียด เมื่อมีปัญหาต่างๆ โดยไม่คิดใช้ยาเสพติด โรงเรียนเน้นความปลอดภัยจากยาเสพติดทุกชนิด ครูทุกคนทุกฝ่ายในโรงเรียนร่วมมือกันป้องกันยาเสพติด มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อรณรงค์ต่อต้านและป้องกันยาเสพติด กระบวนการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดโดยครูที่ปรึกษาทุกคนทุกระดับชั้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนทุกๆ คนโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง คือชอบมาโรงเรียนสายบ่อยๆ โดยไม่มีเหตุผล หนีเรียนเป็นประจำ ขาดเรียนบ่อยครั้ง และไม่ค่อยปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ทางโรงเรียน ครูทุกๆ คน และผู้ปกครองนักเรียนทุกคนร่วมมือกันดูแลบุตรหลานของตนเมื่อมีปัญหาที่ช่วยกันแก้ไข (ศาสตราจารย์ ดร. ประทุมรัตน์, 6 ตุลาคม 2549)

โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีมีนักเรียนประมาณ 3,300 คนเศษซึ่งมาจากหลาย ครอบครัวยุคทำให้เกิดปัญหาต่างๆ อาจจะมีบางคนคิดใช้ยาเสพติดในการแก้ปัญหาโดยถูกชักชวนจากเพื่อนๆ หรืออยากลองเสพยาเสพติดได้ ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในเขตอำเภอเมือง ซึ่งยาเสพติดหาซื้อได้ง่ายตามแหล่งต่างๆ ด้านหน้าโรงเรียนติดกับถนนพุทธบูชา และติดกับแม่น้ำน่าน ตรงกลางมีถนนพระองค์ดำตัดผ่าน ทำให้พื้นที่ของโรงเรียนถูกแบ่งเป็น สองส่วน คือด้านทิศเหนือและทิศใต้ บุคคลภายนอกนำสิ่งของมาขายบริเวณริมรั้วได้ อาจจะมีการหยิบยื่นยาเสพติดให้กับบุคคลที่อยากลอง อยากเสพซึ่งยากในการติดตามเฝ้าระวัง ตลอดจนในชุมชนใกล้เคียงมีแหล่งอบายมุขหลายแห่ง เขตติดต่อของจังหวัดพิษณุโลก ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดสุโขทัย จังหวัดตากและมีชายแดนที่ใกล้กับประเทศที่เป็นแหล่งผลิตยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า ทิศเหนือติดกับถนนพิษณุโลก - เชียงใหม่ พิษณุโลก - กรุงเทพมหานคร ซึ่งล้วนเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดจากแหล่งผลิตที่ มาจากชายแดนทั้งสิ้น ฉะนั้นยาเสพติดที่แพร่ระบาดเข้ามาในจังหวัดพิษณุโลกจึงเข้ามาได้หลายเส้นทาง และยากต่อการป้องกันปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 บัญญัติไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ระบุว่า "การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข" หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 "การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความสามารถ และพัฒนาตนเองได้" มาตรา 23 การจัดการศึกษา ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญ และความรู้ในด้าน "ความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ความรู้ และทักษะ ในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข" มาตรา 24 การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ ระบุว่า "ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์" มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ ระบุว่า "ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสม กับวัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตรต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งความรู้ ความสามารถ ความคิด ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม" มาตรา 29 ระบุว่า "ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ" สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญของการป้องกันยาเสพติดมาตลอด การจัดฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด ให้กับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 3) เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญของการป้องกันยาเสพติดเสมอและได้จัดกิจกรรมรณรงค์ ยาเสพติด เพื่อให้โรงเรียนปลอดจากยาเสพติดดังกล่าว การดำเนินการฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด หลักสูตรระยะสั้น เพื่อมุ่งให้นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด เป็นการจัดการศึกษา และฝึกอบรมทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด ให้สอดคล้องกับการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลงของสังคม และสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนในปัจจุบัน

ผู้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานฝ่ายปกครองของโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี พบว่านักเรียนหลายคนมีพฤติกรรมเสี่ยง ที่ต้องคอยติดตามดูแลแก้ไขอย่างใกล้ชิด เพื่อไม่ให้นักเรียนเหล่านี้ไปใช้ยาเสพติด ดังนั้นผู้วิจัยจึงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ในลักษณะหลักสูตรระยะสั้น เพื่อใช้ฝึกอบรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ให้มีทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติดประกอบด้วยด้านความรู้ มีความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ความคิดเชิงสร้างสรรค์ ด้านเจตคติ มีความตระหนักรู้ในตนเอง ความเห็นใจผู้อื่น ความภูมิใจในตนเอง

ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านทักษะ การสร้างสัมพันธภาพและสื่อสาร การตัดสินใจและแก้ไขปัญหา การจัดการกับอารมณ์และความเครียด ปฏิเสธยาเสพติด เพื่อนเพื่อนให้รู้จักหลีกเลี่ยงยาเสพติด ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขโดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติดและสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ดังกล่าว

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3
3. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยการเปรียบเทียบทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด ก่อนฝึกอบรม และหลังฝึกอบรม

สมมติฐานการวิจัย

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด หลังฝึกอบรม จากหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สูงกว่าก่อนฝึกอบรม

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 1,550 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ช่วงชั้นที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จากนักเรียน 11 ห้องเรียนๆ ละ 3 คน รวมจำนวน 33 คน

ตัวแปร

ตัวแปรในการวิจัย คือ

1. ตัวแปรจัดกระทำ คือ หลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

2. ตัวแปรตาม คือ ทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด

เนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัยในครั้งนี้คือเรื่องทักษะชีวิตในการป้องกันยาเสพติดประกอบด้วย

1) ด้านความรู้การป้องกันยาเสพติด ประกอบด้วย ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์

2) ด้านเจตคติการป้องกันยาเสพติด ประกอบด้วย ความตระหนักรู้ในตน ความเห็นใจผู้อื่น ความภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม

3) ด้านทักษะการป้องกันยาเสพติด ประกอบด้วย การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา การจัดการกับอารมณ์ และความเครียด

ระยะเวลา

ระยะเวลา ในการฝึกอบรม หลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 2 วัน รวม 12 ชั่วโมง 45 นาที

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 หมายถึง กระบวนการสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ เริ่มตั้งแต่ การศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม พฤติกรรมเสี่ยง ยาเสพติด และแนวทางป้องกัน มาเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาหลักสูตร และวิเคราะห์สังเคราะห์จากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาซึ่งรายละเอียดของเอกสารหลักสูตรฝึกอบรม และคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรม การประเมินคุณภาพองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

2. หลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 หมายถึง เอกสารหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม สามารถแบ่งแยกโดยการจัดการฝึกอบรม คือเอกสารหลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร แนวคิดพื้นฐานของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหา แนวทางการจัดกิจกรรม แนวทางการวัดผลประเมินผล และคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย คำชี้แจงการใช้หลักสูตรฝึกอบรม กำหนดการอบรม เนื้อหา แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม แผนการฝึกอบรม การวัดผลประเมินผลฝึกอบรม

3. ข้อมูลพื้นฐาน หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ครูและนักเรียน จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับ

การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

4. ยาเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าในร่างกายซ้ำ ๆ กันแล้วไม่ว่าด้วยวิธีใด เป็นช่วงระยะหรือนาน ติดต่อกัน ก็ตามจะทำให้บุคคลนั้นต้องอยู่ได้ช้านาน หรือเป็นทาสของสิ่งนั้นทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือจิตใจเพียงอย่างเดียวและต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อยๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพเสื่อมโทรมลง เมื่อถึงเวลาเสพแล้วไม่ได้เสพจะมีอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจหรือเฉพาะทางด้านจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพนั่น เช่น บุหรี่ สารระเหย เหล้า เบียร์ ยาม้า ฯลฯ

5. พฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง การกระทำที่นำไปสู่โอกาสที่จะเกี่ยวข้องกับ การเสพยาติดด้วยวิธีต่างๆ ที่ใช้ในสภาพวิถีชีวิตของนักเรียนในความเป็นอยู่ทั้งในและนอกโรงเรียน ต้องอาศัยระยะเวลาในการเสพยาเสพติดนั้น ๆ

6. ทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรม อันประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดทั้ง 3 ด้านมีดังนี้

1) ด้านความรู้การป้องกันยาเสพติดประกอบด้วย ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์

2) ด้านเจตคติการป้องกันยาเสพติดประกอบด้วย ความตระหนักรู้ในตน ความเห็นใจผู้อื่น ความภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม

3) ด้านทักษะการป้องกันยาเสพติดประกอบด้วย การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

ซึ่งแต่ละด้านมีความหมายดังนี้

3.1) ความรู้การป้องกันยาเสพติด หมายถึง ความสามารถที่จะวิเคราะห์แยกแยะ ข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่างๆรอบตัวและความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ

3.2) เจตคติการป้องกันยาเสพติด หมายถึง ความสามารถในการค้นหาและเข้าใจ ในจุดดี จุดด้อยของตนเองและความแตกต่างที่ตนเองมีกับบุคคลอื่น ความสามารถในการเข้าใจ ความรู้สึกและเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น

3.3) ทักษะการป้องกันยาเสพติดหมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูดและภาษา ท่าทางเพื่อสื่อสารความรู้สึก นึกคิดของตนเองและความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของอีก ฝ่ายไม่ว่าจะในการแสดง ความต้องการความชื่นชม การปฏิเสธ การสร้างสัมพันธภาพ ความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือก วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละ

ทางเลือก ประเมินทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม และลงมือแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และความสามารถในการประเมินอารมณ์ รู้เท่าทันอารมณ์ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตน เลือกใช้วิธีจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้น ได้อย่างเหมาะสม และเป็นความสามารถที่จะรู้สาเหตุของความเครียด เรียนรู้วิธีการควบคุมระดับของความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายและหลีกเลี่ยงสาเหตุพร้อมทั้งเบี่ยงเบนพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

7. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง นักเรียนโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 3) ที่ไม่เคยฝึกอบรม เรื่องทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด

8. ความคิดเห็นต่อการฝึกอบรม หมายถึง ข้อคิดเห็นของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมต่อการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในด้านเนื้อหาการฝึกอบรม กิจกรรมฝึกอบรม วิทยากรฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์ฝึกอบรม เวลาฝึกอบรมและสถานที่ฝึกอบรม

ประโยชน์ที่ได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ทำให้

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้หลักสูตรนี้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมนักเรียนให้มีทักษะชีวิต ในการป้องกันยาเสพติด

2. ได้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลและส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักป้องกันตนเองจากยาเสพติด มีทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด รู้จักหลีกเลี่ยงยาเสพติด ปฏิเสธยาเสพติด เตือนเพื่อนให้หลีกเลี่ยงยาเสพติดเพื่อให้ชีวิตดำเนินในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติด